

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Τὸ κάτωθι διήγημα τοῦ Γ. Δροσίνη, τὸ ἐξεικονίζον μὲ τόσην δύναμιν τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, εἶνε σχεδὸν ἄγνωστον εἰς τὸν πολλὸν κόσμον. Ἐδημοσιεύθη πρὸ 25ετίας περίπου εἰς πανηγυρικόν τι τεῦχος ἐλάχιστα κυκλοφορήσαν καὶ λησμονηθὲν ἔκτοτε, καθόσον δὲν συμπεριλαμβάνεται οὔτε εἰς τοὺς μετέπειτα τόμους τῶν ἔργων τοῦ συγγραφέως. Καὶ ὅμως εἶνε ἀπὸ τὰ ὠραιότερα καὶ θὰ ἤξιζε νὰ ἀναγνωσθῇ παρ' ὄλων. Καθ' ὃν δὲ χρόνον τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον διατελεῖ ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τόσων στρατιωτικῶν καὶ πολεμικῶν ἀνδραγαθμάτων, ἢ ἀναδημοσιεύσεις του εἰς τὸ πολεμικὸν λεύκωμα τοῦ ἀνὰ χειρὸς τόμου θὰ ἀποτελέσῃ βεβαίως ἐπίκαιρον ἀνάγνωσμα, εἰς τὴν πληρεστέραν τοῦ ὁποίου ἀπόλαυσιν θέλουν συμβάλει καὶ αἱ παρατιθέμεναι εἰκόνες, φιλοτεχνηθεῖσαι ἐπίτηδες ὑπὸ τῆς γνωστῆς ἀριστοτέχνιδος τῆς *Πολεμικῆς Πινακοθήκης* κυρίας *Θαλείας Φλωρᾶ Καραβία*.]

Η ΣΗΜΑΙΑ

Ἡ ὀ ἐπὶ τῆς μεθορίου μικρὸν φυλακεῖον κατεῖχετο ὑπὸ ἀποσπάσματος εὐζώνων. Εἰς ὑποδεκανεὺς καὶ πέντε στρατιῶται ἀπετέλουν τὴν ὅλην φρουράν του.

Ἡ θέσις, ἐν ἣ ἔκειτο, ἦτο ἐντελῶς μεμονωμένη. Οἱ ἐγγύτατοι σταθμοὶ ἀπέιχον μίαν ὥραν· τὰ μεγάλα στρατιωτικὰ σώματα ἔστρατοπέδευον εἰς ἀπόστασιν δώρων.

Ἀλέναντι τοῦ ἑλληνικοῦ φυλακεῖου, εἰς ἑκατὸν μέτρων ἀπόστασιν, ὤρθουτο ὁ τουρκικὸς σταθμὸς. Δέκα ἄνδρες ὑπὸ ἓνα δεκανέα ἐφύλαττον ἐκεῖ.

Ἐν τῇ ὑψηλῇ ἐκείνῃ θέσει τὸ ψῦχος ἦτο ἔτι δορυμὸν καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἑαρινὰς νύκτας. Οἱ δ' Ἕλληνες στρατιῶται συνεσπειρωμένοι περὶ τὴν πυρὰν ἠκροῶντο τοῦ ὑποδεκανεῶς ἀφηγουμένου τὸ θελκτικὸν παραμῦθιον τῆς *Πεντάμορφης*. Μόνον ὁ φρουρῶν σκοπὸς περιεπάτει ἄνω καὶ κάτω πρὸ τῆς ἀχυροσκε-

ποῦς σκοπιᾶς καὶ ἡ φλόξ τῆς πυρᾶς ἀπήστραπτεν ἐπὶ τῆς κινουμένης ξιφολόγῃς τοῦ ὄπλου του. Αἶφνης κρότος συντριβομένων ὑπὸ βήματος θάμων καὶ κυλιομένων χαλίκων ἠκούσθη ἀπὸ τῆς κλιτύος τοῦ λόφου καὶ ἡ φωνὴ τοῦ σκοποῦ ἔκραξε: Τίς εἶ! Οἱ εὖζωνοὶ ἀνεπίδων συγχρόνως καὶ ἔσπευδον πρὸς τὰ ἀνηρημένα ὄπλα.

Ἄλλ' ἡ ἀπάντησις τοῦ προσερχομένου, ὅστις ἦτο ἤδη λίαν ἐγγύς, καθυσάχασε τὴν αἰφνίδιον ταραχὴν των:

— ὦρα καλὴ, παιδιά! Εἴμ' ἐγώ, ὁ Γιάννης.

— Καλῶς τον Γιάννη! καὶ πῶς τέτοιαν ὥραν; ἠρώτησεν ὁ

«... Οἱ Ἕλληες στρατιῶται, συνεσπειρωμένοι πλησίον τῆς πυρᾶς, ἠκροῶντο τοῦ ὑποδεκανέως...»

ὑποδεκανεὺς τείνων τὴν χεῖρα πρὸς τὸν γνωστότατον αὐτῷ ποιμένα.

— Νὰ πάρω ἀνασασμὸ καὶ σᾶς λέω...

Ἄπεκρίθη ὁ ποιμὴν καὶ ἐκαθέσθη βαρὺς καὶ κάθιδρος παρὰ τῆς πυρᾶς. Ὅλοι προσήλωσαν ἐπ' αὐτοῦ βλέμματα περιεργίας πλήρη. Μετὰ μίαν στιγμὴν σιωπῆς καὶ προσδοκίας, ὁ Γιάννης ἐπρόφερεν ἀσθμαίνων ἔτι τὰς λέξεις αὐτάς:

— Βαρέθηκα ἔς τὸ σύνορο πέρα κατὰ τὸ Γκριτζάνο... τὸ τουφεκίδι πάει χορδόνι...

Οἱ εὖζωνοὶ ἀνεσζίρτησαν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ. Τὰ χεῖλη των δὲν

ὠμίλησαν, καὶ μόνον διεσταυρώθησαν τὰ βλέμματά των ἀπαστράπτοντα ὡς λεπίδες ξιφῶν. Ὁ ὑποδεκανεὺς ἀρχηγός των, Εὐρυτὰν τριακοντούτης, μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ τραχὺς τὴν ὄψιν, κατήρτισεν ἐν ἀκαρεῖ τὸ στρατηγικόν του σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἴσως καὶ πρὸ πολλοῦ εἶχε μελετήσει. Ὅλίγαι λέξεις ἀντηλλάγησαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὀπλιτῶν του.

Μεθ' ἡμίσειαν ὥραν ὁ τοῦρκος σκοπὸς ἐφρονεῦετο ὑπὸ εὐζώνου, ὅστις πλησιάζας αὐτὸν ἐκ τῶν ὀπισθεν κατεκάλυπεν ἐντὸς

«... Μόνον οἱ κύνες ἀντέστησαν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἀποσπάσματος...»

τῆς δασυμάλλου κάπας, κ' ἐντὸς αὐτῆς ἐκάρφωσε διὰ τῆς ξιφολόγῃς. Οἱ δ' ἐν τῷ σταθμῷ στρατιῶται ἐξ ἀπροόπτου καταληφθέντες ἐν τῷ ὕπνῳ μετὰ μικρὰν ἀντίστασιν οἱ ἐξ ἐφρονεῦοντο, οἱ τρεῖς ἠχμαλωτίζοντο, καὶ μόνον ὁ δεκανεὺς διέφευγε τὸν ὄλεθρον πηδήσας ἀπὸ τινος φεγγίτου.

— Τώρα, παιδιά, πᾶμε νὰ κυριεύσωμε τὸ χωριό!

Εἰς ἀπόστασιν δίωρον ἀπὸ τῶν τουρκικῶν σταθμῶν ἔκειτο μικρὸν χωριὸν κατοικούμενον ὑπὸ εἰκοσάδος οἰκογενειῶν χριστιανῶν καὶ ἰσαριθμῶν μουσουλμάνων. Τὸ χωριὸν τοῦτο ἐκαλεῖτο **Ἐλγά**.

Ὁ ὑποδεκανεὺς ἀρχηγός προσήγγισε τὸ χωριὸν ἐν στρατη-

γικῆ τάξει. Τὴν πρωτοφυλακὴν ἀπετέλει εἰς εὐζωνος, τὴν ὀπισθοφυλακὴν ἕτερος, τὸ κύριον δὲ σῶμα, φέρον καὶ τοὺς τρεῖς αἰχμαλώτους δεσμίους, ἀπετέλει αὐτὸς μετὰ τῶν λοιπῶν τριῶν στρατιωτῶν.

Μόνον οἱ κῆνες ἀντέστησαν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἀποσπάσματος· οἱ χωρικοὶ δὲν ἐδίστασαν νὰ ὑποκύψωσιν ἀφυπνισθέντες αἴφνης ὑπὸ τῶν θριαμβευτικῶν ἀλαλαγμῶν τῶν ἑξ ἀνδρῶν, οὓς ὑπελάμβανον οὐ μόνον τετραπλασίους, ἀλλὰ καὶ ἀποτελοῦντας προφυλακὴν ἰσχυροῦ σώματος.

Ὁ ὑποδεκανεὺς ἐγκατασταθεὶς ἐντὸς τοῦ μόνου διωρόφου οἴ-

«... Στὴ σημαία δὲν ἔχει νὰ κἀνὴ τὸ πανί, πάντοτε σημαία εἶνε...»

ζου, διέταξεν ἵνα προσαχθῶσι τῶν προκρίτων γερόντων τρεῖς ὡς ὄμηροι.

Τούτων οἱ δύο ἦσαν ὀθωμανοί.

— Θὰ μὲ ἀναγνωρίσετε φρούραρχο τοῦ χωριοῦ! ἔκραξεν ἐπιτακτικῶς.

— Ὅπως ἀγαπᾷς, καπετάνιε, ἀπεκρίθησαν τρέμοντες οἱ γέροντες.

Καὶ ὁ νέος φρούραρχος, λαβὼν χάρτου τεμάχιον, ἔγραψε διὰ φαιᾶς μελάνης τὸ πρῶτόν του ἔγγραφον: «Ὁ Φρούραρχος Ἑλλάς πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ... Εὐζωνικοῦ Τάγματος. Εὐπειθῶς ἀναφέρω τὸ χωριὸ Ἑλλά ἀπὸ σήμερα ἐγίνηκε ἑνωμαϊῖκο. Ὅλα τὰ παιδιὰ παρόντες. Στάθης Γέρακας ὑποδ.»

— 'Θύμιο! ἔκραξε πρὸς τὸν νεώτατον τῶν εὐζώνων ἔχεις πόδια ζαρκαδιοῦ. Πάρε τὸ χαρτί καὶ τρέχα ἔς τὴ Διοίκησι. 'Αστραπή! 'Εσεῖς οἱ ἄλλοι, μωρὲ παιδιά, μιὰ σημαία ἑλληνικὴ δὲν θὰ μοῦ οἰκονομήσετε γιὰ τὸ Φρουραρχεῖο; Νά!.. πάρετε τὸ γαλάζιο μαντίλι τοῦ γέροντα. Δυὸ λουρίδες πανὶ ἄσπρο ἀπάνω σταυρωταίς· ἓνα καλάμι... κ' ἔγινε!.. 'Σ τὴ σημαία δὲν ἔχει νὰ κάνῃ τὸ πανὶ— πάντα σημαία εἶνε!..

Μετ' ὀλίγον ἢ αὐτοσχέδιος ἑλληνικὴ σημαία ἐκυμάτιζεν ἐπὶ

«... κατεξέσχισε διὰ τῶν ὀδόντων του τὸ πανίον...»

τῆς καπνοδόχου τοῦ ἀγροτικοῦ οἰκίσκου, καὶ ἡ σελήνη τὴν ὥραν ἐκείνην προβάλλουσα ἀπὸ τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ νυκτερινὴ αἴθρα ἡδὺ ψιθυρίζουσα, τὸ πρῶτον ἐχαιρέτιζον τὸ σύμβολον τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ τῆς δεδουλωμένης ἐκείνης γῆς.

'Αλλὰ τῇ αὐτῇ στιγμῇ σαλπίσματα καὶ ποδοβολητὸς ἵππων ἐτάραξαν τὴν μόλις ἀποκαταστάσαν ἡσυχίαν, καὶ τὸ χωρίον περιεκυκλοῦτο ὑπὸ τουρκικοῦ σώματος τριακοσίων πεζῶν καὶ ἀποσπάσματος ἱππέων. Τὸ σῶμα τοῦτο ἐπορεύετο πρὸς τὴν μεθόριον, μαθὼν ὅμως παρὰ τοῦ φυγάδος δεκανέως τὰ ἐν τῷ σταθμῷ συμβάντα καὶ τὴν πιθανὴν κατάληψιν τοῦ χωρίου ὑπὸ

τῶν ὀλίγων εὐζώνων, ἐλοξοδρόμησεν ὀλίγον, ἵνα δώσῃ ἐν μάθημα εἰς τοὺς θρασεῖς Ἑλληνας.

— Παιδιά, εἶπεν ὁ φρούραρχος, τὸ φρούριό μας οὔτε τὸ γνωρίζομε καλά, οὔτε μᾶς γνωρίζει. Μπορεῖ νὰ μᾶς κλείσουν ἐδῶ μέσα ἄν τὰ ποντίκια καὶ νὰ μᾶς κάψουν ἢ νὰ μᾶς πιάσουν. Πρέπει νὰ ὑποχωρήσωμεν ἔς τὴν πρώτη μας θέσι. Ἐφ' ὄπλου λόγῃ!

Καὶ οἱ πέντε ἄνδρες οἱ εἰς θάνατον ἀποφασισμένοι ἐξώρμων διὰ τῆς ὀπισθεν θύρας τοῦ φράκτου, ἐνῶ περιεκυκλοῦτο ἤδη ὁ οἶκος. Οἱ τοῦρκοι δὲν εἶχον ἔτι καταλάβῃ τὴν ἐκεῖθεν ἐξοδὸν καὶ ἡ φυγὴ ἦτο ἐξησφαλισμένη. Ὁ ὑποδεκανεὺς ἔρριψε πρὸς τὰ ὀπίσω τελευταῖον βλέμμα διασκελίζων τὸν τελευταῖον φράκτην τοῦ χωρίου.

Ἐψηλὰ ἐκεῖ, οἰονεὶ ἑναερίως, μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, τὸ μικρὸν γαλανόλευκον πανίον ἀνεκινεῖτο τρέμον. Ὁ ὑποδεκανεὺς ἐκτύπησε τὸ μέτωπον διὰ τῆς παλάμης:

— Καὶ ἡ σημαία; εἶπε, ποῦ θὰ τὴν ἀφήσωμε τὴ σημαία μας;

Καὶ πρὶν ἢ προφθάσουν οἱ ἄλλοι σύντροφοι νὰ ἐννοήσουν τὴν πρόθεσίν του, γοργός, ἀκράτητος ἐτρέπη πρὸς τὰ ὀπίσω. Οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται ἐπλήρουν τὴν ὁδὸν καὶ μετὰ τινα δισταγμὸν εἰσῆρχοντο εἰς τὸν οἶκον, ὅπου μόνον οἱ τρεῖς δέσμοι αἰχμάλωτοι εἶχον καταλειφθῆ. Ὁ ὑποδεκανεὺς ἀναρριχηθεὶς ἀπὸ τοῦ ὀπισθεν τοίχου εὐρίσκετο ἤδη ἐπὶ τῆς στέγης. Καὶ ἡ μικρὰ σημαία ἐκυμαίνοτο πρὸς αὐτόν, ὡς νὰ τὸν ἰκέτευε, ὡς νὰ τὸν προσεκάλει, ὡς νὰ τὸν ἠγάρασται ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ. Τὴν ἤρπασε διὰ τῶν χειρῶν καὶ ὁ κάλαμος συνετρίβη. Τὴν ἐκράτει ἐπὶ τοῦ στήθους, καθ' ἣν στιγμὴν πεντήκοντα ὄπλα ἐκενώθησαν κατ' αὐτοῦ καὶ δύο σφαῖραι τὸν ἐπλήγωσαν εἰς τὰ στήθη. Κατέπεσεν ἐπὶ τῶν κεράμων, αἵτινες συνετρίβησαν ὑπὸ τὸ βάρος του. Καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ του ἀγωνίᾳ, ὡσεὶ ἐχρησιμοποιοεὶ καὶ αὐτοὺς τοὺς σπασμοὺς τοῦ θανάτου, κατέσχισε διὰ τῶν ὀδόντων τὸ πανίον καὶ ἀπέπτυσεν αὐτὸ ῥάκος ἀμόρφον καὶ πορφυροῦν ἐκ τοῦ ἰδίου του αἵματος.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ἈΝΔΡΟΓΥΝΟΥ

ΣΑΝ πρωτοσερωτευθήκανε — ὦ, ἐρωτικὸ καμίνι! —
 μιλοῦσ' Ἐκεῖνος τρυφερὰ καὶ ἄκουεν Ἐκεῖνη.
 Καὶ σὰν ἀρραβωνιάστηκαν — ὦ, γλύκα ἢ κάθε φράσι! —
 μιλοῦσ' Ἐκεῖνη καὶ ἄκουεν Ἐκεῖνος ἐν ἐκστάσει!
 Μὰ ἀφότου παντρευθήκανε — ὦ! βάσανα καὶ ὦ πόνοι! —
 φωνάζουσε καὶ οἱ δυὸ μαζὶ καὶ ἄκοῦνε . . . οἱ γειτόνοι!

ΣΑΤΑΝΑΣ